

Toimenpideoite TPA 3/2017 vp

Petri Honkonen kesk ym.

Toimenpideoite muovisten ostokassien aiheuttamien ympäristöhaittojen vähentämiseksi

Eduskunnalle

Vesistöjen roskaantuminen on merkittävä globaali ympäristöhaaste, johon on viime vuosina kiinnitetty erityistä huomiota. Ympäristöministeriön raportin mukaan arviolta 50—80 % merten jätteistä koostuu muovista, josta suurin osa on peräisin maalta. Muovin käyttö on todella merkittävässä roolissa jokaisen kuluttajan arjessa ja näin tulee jatkossakin olemaan. Tarvitsemme toimenpiteitä, joilla teollisuutta kannustetaan uusien tuotanto- ja materiaalityratkaisujen kehittämiseen.

Kertakäyttöisten muovisten ostokassien aiheuttamiin ongelmiin on pyritty hakemaan ratkaisuja monissa maissa jo 1990-luvulta saakka. Keinoina on käytetty esimerkiksi haittaveroa muovikasseille ja muovisten ilmaispussien jakelukieltä. Ratkaisulla on pyritty vähentämään roskaantumista, jätteenpolton päästöjä ja viemäritukoksia sekä pienentämään hiilijalanjälkeä. Vuonna 2015 EU:ssa hyväksyttiin pakkausjätedirektiivin muutos (2015/720/EY), joka edellyttää jäsenmailta toimia muovisten ostokassien kulutuksen vähentämiseksi.

Suomessa edellä mainitun pakkausjätedirektiivin muutos ollaan implementoimassa ympäristöministeriön ja Kaupan liiton välisellä Green Deal -puitesopimuksella, jossa sitoudutaan vähentämään kertakäyttöisten muovikassien käyttöä erilaisilla toimenpiteillä.

Erilaisten ostokassien koko elinkaarenaikaisia ympäristövaikutuksia on analysoitu esimerkiksi kansainvälisessä, EU:n Life-rahoitteisessa ECOFLEXOBAG-hankkeessa 2011—2015, jossa oli mukana muun muassa VTT. Tutkimuksessa analysoitiin erilaisten ostokassien hiilijalanjälkeä. Kierrätysmuovista valmistettu kassi sijoittui parhaiten ja puuvillainen kangaskassi oli ilmastovaiikutuksiltaan kaikista huonoin. Näiden väliin sijoittuivat paperikassi ja biohajoava muovikassi.

Kierrätysmuovikassi ei kuitenkaan poista muovista aiheutuvia mikromuoviongelmiä esimerkiksi vesistöissä. Tästä syystä hallituksen on otettava huomioon uudet teknologiat, joilla uusiutuvista raaka-aineista voidaan valmistaa muovia korvaavia ostokasseja. Tämän lisäksi täytyy myös etsiä mahdollisuuksia korvata muita lyhyen elinkaaren muovituotteita uusiutuvista raaka-aineista valmistetuilla tuotteilla. Muovin korvaaminen esimerkiksi kuitupohjaisella materiaalilla on biotalouden ytimessä. Suomessa tulee säädösteitse ohjata kuluttajia valitsemaan ympäristöystävällisin ostokassi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Toimenpideoite TPA 3/2017 vp

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla muovisten ostokassien osalta vähennetään ympäristöhaittoja ja lisätään uusiutuvien raaka-aineiden käyttöä ostokassien valmistuksessa.

Helsingissä 15.2.2017

Petri Honkonen kesk
Eerikki Viljanen kesk
Juha Pylväs kesk
Jari Leppä kesk
Saara-Sofia Sirén kok
Olli-Poika Parviainen vihr
Simon Elo ps
Mari-Leena Talvitie kok
Eeva-Maria Maijala kesk
Ari Torniainen kesk
Tiina Elovaara ps
Mirja Vehkaperä kesk
Hanna Kosonen kesk
Mikko Kärnä kesk
Silvia Modig vas
Mikko Alatalo kesk
Hannu Hoskonen kesk
Ulla Parviainen kesk
Niilo Keränen kesk
Annika Saarikko kesk
Martti Talja kesk
Antti Kurvinen kesk
Katri Kulmuni kesk
Ritva Elomaa ps
Leena Meri ps
Lea Mäkipää ps
Krista Mikkonen vihr
Satu Hassi vihr
Sari Multala kok
Johanna Karimäki vihr
Pekka Puska kesk
Maarit Feldt-Ranta sd
Timo Harakka sd
Aila Paloniemi kesk
Sirkka-Liisa Anttila kesk